

OLIVER FRIGGIERI

**ΜΠΑΛΑΝΤΑ
ΧΩΡΙΣ ΟΝΟΜΑ**

(Ποίηση)

Πρόλογος : Κώστα Βαλέτα

Απόδοση :
Αναστασία Ρήγα
Βίκυ Κεχαγιά

ΑΘΗΝΑ 1989

PJ
9698
.3
.F76
M43

P.B.
200

UNIVERSITY OF MALTA
LIBRARY

Progressive No. of Work 180182

No. of Volumes One

Class Mark PJ 9698.3.F76M43

NO PHOTOCOPIES

P.B. 200

Remarks

*Melitensia
Gift of author 302202*

REFERENCE

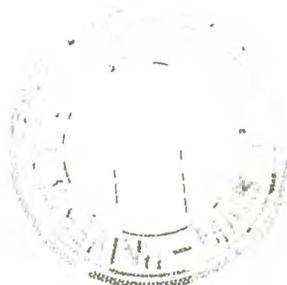
OLIVER FRIGGIERI

**ΜΠΑΛΑΝΤΑ
ΧΩΡΙΣ ΟΝΟΜΑ**

(Ποίηση)

Πρόλογος : Κώστα Βαλέτα

Αναστασία Ρήγα
Απόδοση : Βίκυ Κεχαγιά

ΑΘΗΝΑ 1989

180182

REPORT OF THE COMMISSION

THE COMMISSION ON THE

ADMINISTRATIVE REFORMS

(1918-1920)

REPORT OF THE COMMISSION

ON THE

ADMINISTRATIVE REFORMS

(1918-1920)

REPORT OF THE COMMISSION

Π Ρ Ο Λ Ο Γ Ο Σ

«Μπαλάντα χωρίς όνομα», το πρώτο βιβλίο Μαλτέζου συγγραφέα που βγαίνει στην Ελλάδα. Ποιος είναι όμως αυτός ο άγνωστος για το ελληνικό κοινό OLIVER FRIGGIERI;

Καθηγητής της φιλολογίας στο Πανεπιστήμιο της Βαλέτα.

Δραστήριο μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης Συγγραφέων και της Διεθνούς Ένωσης Κριτικών Λογοτεχνίας. Συγγραφέας ενός ογκωδέστατου τόμου με τον τίτλο «Ιστορία της Μαλτέζικης Λογοτεχνίας», της πρώτης που βγαίνει στη χώρα του, μεταφραστής και συγγραφέας πολλών βιβλίων, ο OLIVER FRIGGIERI, έχει γίνει τα τελευταία χρόνια γνωστός από τη συμμετοχή του σε πολλά διεθνή συνέδρια. Όπου πηγαίνω τον βρίσκω μπροστά μου. Όποια πέτρα και να σηκώσεις στην Ευρώπη θα βρεις από κάτω τον FRIGGIERI. Οξυδερκέστατος κριτικός που κείμενά του έχουν μεταφραστεί σε πολλές ευρωπαϊκές γλώσσες. Εκτός των άλλων όμως ο φοβερός Όλιβερ Φριτζιέρι είναι και ένας γνήσιος λυρικός ποιητής. Είκοσι δύο ποιήματα περιλαμβάνει η μικρή αυτή συλλογή. Την απόδοση των ποιημάτων του στα ελληνικά, με πιστότητα στο κείμενο και με αγάπη στο περιεχόμενο, έκαναν οι Ιταλίστριες Αναστασία Ρήγα και Βίκη Κεχαγιά. Διαβάζοντας τους στίχους αυτούς ο αναγνώστης θα ανακαλύψει μια αυθεντική ποιητική φωνή που εκφράζεται με ευαισθησία για τον έρωτα, τον θάνατο, τις ανθρώπινες σχέσεις. Έναν ποιητή που προβληματίζεται και φιλοσοφεί πάνω στα αιώνια και καθημερινά πράγματα της ζωής. Έναν ποιητή, απόγονο πειρατών, που κουρσεύανε παλιότερα τα τούρκικα παράλια αλλά τώρα ασχολούνται με έργα ειρηνικότερα.

Η μαλτέζικη λογοτεχνία που βρίσκεται ακόμα στην εφηβική της ηλικία, γιατί τα πρώτα κείμενα στη μαλτέζικη γλώσσα γράφονται στο Μεσοπόλεμο και μονάχα μετά τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο έχουμε μια κανονική παραγωγή, βρίσκεται στο πρόσωπο του Όλιβερ Φριτζιέρι, έναν άξιο εκπρόσωπο, που το ελληνικό κοινό, έχει την ευκαιρία να γνωρίσει με την μικρή αυτή έκδοση, ένα δείγμα της γραφής του.

ΚΩΣΤΑΣ ΒΑΛΕΤΑΣ

ΜΕ ΤΟ ΦΑΝΑΡΙ ΚΟΚΚΙΝΙΖΟΥΝ ΤΑ ΒΛΕΜΜΑΤΑ ΣΟΥ

Με το φανάρι κοκκινίζουν τα βλέμματά σου
ενώ η καρδιά σου, κόκκινο εκατοντάφυλλο,
σε αγκαλιάζει. Τώρα πια, ανέδα, αόρατη,
σκαρφάλωσε από τη γωνιά, και τρόμαξε
στο περβάζι το πουλάκι και τα ξερόκλαδα
από το χώμα το κοντινό κλάμα
κρατημένο για σένα, και πάνω στα μάγουλα γράψε
την λέξη που καλείς από το βάθος
του λεξικού, όπου τα χαμένα πρωινά
η ψυχή μου αναδύεται, σεδαστή
και με αγάπη, τα τσαλακωμένα φύλλα
γύρνα, και ξαναβάλε το πέταλο του λουλουδιού για σημάδι
γιατί εκείνη είναι ακριβώς η λέξη μου, πάτητη,
μετά ακολουθά με μόνη με τα πόδια γυμνά.
Σ' αυτή την ώρα του σκότους σε κράτησε
ο ύπνος, ένα όνειρο πλούσιο απ' το δειλινό,
φοβισμένος ο ήλιος να προσβάλει, ανατέλει
και τραγουδά περήφανος ο γλάρος.
Δεν θ' αργήσουν να αστραποβολήσουν τ' αστέρια
γιατί ξαναγεννιέται στο τέλος η μελωδία
και ξεπροβάλλει στο στόμα μου το τραγούδι
που δεν έχει γραφτεί ποτέ από μένα και πετώντας πάνω από
τις μυτερές κορυφές των καμπαναριών, ήρεμο το περιστέρι,
βάλε την κόρη των σκοτεινών βραδυών.
Τραγούδα μου εσύ εγκαταλελειμμένη από το πλήθος,
ψυχή που ουρλιάζει μέσα στα ξερόκλαδα, αγκάλιασέ με,
τσιγγάνα, κόρη του σταυροδρομιά, διάδασέ μου
το μέλλον στα χέρια, γιατί, θλιπέεις,
με το φανάρι φωτίζεται το βλέμμα σου.

ΠΟΡΦΥΡΟΧΡΩΜΟ ΤΟ ΒΛΕΜΜΑ ΣΟΥ ΘΑ ΤΡΑΓΟΥΔΗΣΕΙ

Και ίσως οι τουλίπες του δλέμματός σου
από τους τοίχους του άδειου δωματίου
χαθούν για πάντα και τα μάτια σου
θα σκεπαστούν κάτω από την άμμο, μόλις,
εκείνα τα μάτια σου, ήρεμη θάλασσα, εκείνα τα μάτια σου
κύματα που ξέρεις πολύ καλά να παραστέγεις
το ποίημα που αναδύεται από εμένα, μίλα
επανάλαβε κάθε συλλαβή, καλά σημειωμένη
σε αυτόν τον μαύρο κάμπο, σε αυτές τις πέτρες
με τις παράξενες φόρμες και σ' αυτή την ώρα
αχ, σταμάτησαν οι δείκτες και η καρδιά
δεν χτυπά πια. Πρασπάθησε να δώσεις ένα νόημα
στην σιωπή που κυριαρχεί και με γυμνά τα πόδια
κάντο μαζί μου, το περπάτημα πάνω στις ράγες
που μας προσπερνούν —μουγγό είναι αυτό το τρένο.
Από την πόλη θα μας υποδεχθεί, μουγγό
το πλήθος, απασβολωμένα τα πρόσωπα,
πορφυρόχρωμο το βλέμμα θα τραγουδά
τα παράξενα τραγούδια αυτού του Καναλιού,
η μελωδία φάλτσα και φάλτσα
αυτή την ώρα και αύριο θα ξαναγατήλει
και εμείς θα ξαναρχίσουμε το ταξίδι
γιατί το βλέμμα σου, σαν τουλίπα γρήγορα
θα ανθίσει, απευθύνοντας το παράπρονό σου
σε γρήγορο χρόνο σε αυτόν τον πλανήτη και αφού παραδεχτείς
πως ένας άλλος ήλιος ανέφειλα αναδύθηκε
και επίσης μάταιο είναι άλλο ένα τσιγάρο
γιατί είναι γλυκιά η αδιαθεσία, ω τουλίπα.

ΜΑΖΙ ΜΟΥ ΘΑ ΠΕΡΠΑΤΗΣΟΥΝ ΤΑ ΜΑΤΙΑ ΣΟΥ

Τα μάτια σου αγγαντεύουν εκτός από την μαύρη απτή
και ξέρουν την κακία των κυμάτων και την απειλητική
κακία του τυφώνα. Χειρίς ανακωχή
προσέχουν τα μάτια σου και όλα τα ξέρουν
γιατί τα κύματα μαζί μου έσκαφαν
ξεπερνώντας μαζί κάθε θύελλα
και νύχτα και μέρα προσέχουν περιμένοντας
την ώρα που θα ξεκουραστώ, ενώ αυτά εξαγρυπνούν
γιατί εγώ δεν πρέπει να χάσω τον χρόνο που παραπορεύεται,
για μένα ο χρόνος είναι καθορισμένος.
Πολύ σύντομος θα είναι ο τελικός χρόνος,
θα περπατήσουν μαζί μου τα μάτια σου
μέχρι ότου οι λίγες σελίδες που απομένουν
να τις ξεσκίσω από αυτό το ημερολόγιο.

ΕΙΜΑΣΤΕ ΝΕΡΟ ΠΟΥ ΑΝΑΒΛΥΖΕΙ

Ιστορία που πρέπει μια μέρα να τελειώσει, η δικιά μας
όπως το ρυάκι που μαζεύεται σε ήρεμα νερά,
όπως ο βράχος που κατακαυιά στην κοιλάδα,
όπως το ειρηνές σταματημένο μέσα στο καπάκι του.

"Όταν το θράδι, το σκοτάδι μας επιτίθεται
και τα μωρά μας ρωτούν το γιατί,
μην ξέροντας τι να απαντήσουμε, μιλάμε για κάτι άλλο
και αρχίζουμε να σιγοτραγουδάμε τον παράξενο
ύμνο που από την γέννησή μας μας ακολουθεί:
Νερό που αναβλύζει είμαστε, κανείς δεν μας πίνει
γιατί ξέρει για τον θάνατο το αλάτι των καμμιμάτων μας.
Δεν είμαστε παρά πέτρες που έχουν μετακινηθεί από τους δωμούς
των ανάπηρων ειδικών, απογοητευμένοι, χαμένοι
στην μάχη μεταξύ μας. Ειρηνές είμαστε
την στιγμή που δεν αιωρείται πια.

ΣΕ ΜΑΧΕΤΑΙ ΤΟ ΣΥΜΠΑΝ

Σε μάχεται το σύμπαν
στον στενό σου καρπό
και την καρδιά, αν ακόμα μιλάς σ' αυτούς
θα χτυπά μέσα στο στήθος.
Εάν τολμάς να θασανίσεις τα αστέρια
θα πάρεις μια ερώτηση:
τραγούδια θα είναι τα πέταλα των λουλουδιών
για να μην ξεχάσεις ποτέ.
Εάν σκίσεις την σιωπή
όλα όπως είναι θα μείνουν
χλωμή λέξη μια θάλασσα
από αίμα θα ξεχυθεί.

ΜΠΑΛΑΝΤΑ ΧΩΡΙΣ ΟΝΟΜΑ

Δώρισέ μου την φλόγα των ματιών σου,
επάνω στο όμορφο πρόσωπό σου η νύχτα ήδη γράφει
την πορφυρόχρωμη μπαλάντα, σπιθοβολούν
οι θροσσοσταλλίδες και είναι τα μάγουλά σου
ένα καθάριο σύμπαν που κανείς
ποτέ μέχρι τώρα δεν κατέστρεψε χωρίς να θγει τραύματισμένος;
χάιδεψε αυτά τα χέρια και νοιώσε πόσο
συντριμμένη είναι αυτή η καρδιά και ζεστό το αίμα
και είναι θείο το κλάμα. Μην πετάξεις μακριά
αλλά ράμφισε ακόμα από αυτό το χέρι
το στάρι που δεν σκοτώνει, το καθάριο νερό.

Μονότονοι χτύποι μετρούν την ώρα
όταν από το μισόκλειστο παραθυράκι
που άνοιξα για σένα, θα πετάξεις.
Είναι μονότονος ο στεναγμός, λαϊξευμένος
σαν δράμα που σε τυλίγει και έπειτα εξαφανίζεται.

Μην πετάξεις μακριά, περυστέρι μου
και κάνε μαζί μου αυτή την προσευχή:
Υπάρχει μια φλόγα που μόνο για μένα λάμπει,
υπάρχει ένα αστέρι που μόνο για μένα λαμπιρφίζει
υπάρχει ένα άγριο λουλούδι που στην καρδιά μου μεγαλώνει,
υπάρχει ένα κερί που για μένα τρεμοπαίζει.

ΣΗΜΕΡΑ ΘΑ ΦΤΑΣΕΙ

Σήμερα θα φτάσει το τρένο με το κλάμα μου
θα σκορπιστεί από μακριά μαύρος καπνός πάνω από σιωπηλά σπίτια
πρίζοντας πάνω σε σκουριασμένες σιδηροτροχιές και εγώ
θα ξανασιληραίνω με καινούργιο κλάμα.

Πρόσωπα χωρίς ιστορία, ωραίες γυναίκες που ονειρεύομαι,
φτάνουν ανώνυμα τα βαγόνια
για να ξαναγυρίσουν πάλι, ανώνυμα εκείνη την ώρα
όταν η μοναξιά μιλάει στον σταθμό
με εκείνο τον άρρωστο ήχο που γνωρίζεις,
αυτή η μονοτονία που λίγο πριν έμαθες
να αγαπάς, πριν ακόμα φτάσει για πρώτη φορά
εκείνο το παλιό τρένο.

Κόμα κουρασμένο, ξεκουράσου εδώ δίπλα μου
ανακάλυψε μαζί μου την ξηρότητα, αυτής της ακτής,
θέλω εκείνο το παλιό τρένο,
θέλω ασχημες και θρώμικες σιδηροτροχιές
και θέλω τα πρόσωπα χωρίς ιστορία να έρχονταν απόψε.

Απόψε θα γράψουμε όλοι ένα καινούργιο διδύλο,
άντε, γρήγορα, ξεφύλισσε τα παλιά,
Ξαναπαίζουμε όπως χθες κάνοντας σειρά
και σπρίδουμε στις γωνίες των θρόμων
στις συνοικίες όπου το τρένο
θα φτάσει μια μέρα.

για να τα κατασπρέψει όλα.

Και έπειτα θα μας φτιάξουν ένα καινούργιο σταθμό
όπως τον θέλεις εσύ, τι μονοτονία,
σήμερα θα φτάσει το τρένο με το κλάμα μου.

ΚΑΜΠΑΝΑ

Καμείς στην πλατεία δεν κλαίει μαζί μου
και μαζί σου, καμπάνα του παρελθόντος,
αυτό το άκλυφτο κλάμα.

Αν στα μάτια μου οι φίλοι διακρίνουν την κοκκινίλα
με κοροϊδεύουν και δέγουν την γλώσσα σου
για πάντα για να μην με ξανακάνεις να κλάψω.

Γι' αυτό, εμπρός, σταμάτα αυτήν την ελεγεία.

Οτιδήποτε αντηχεί, η φωνή σου το καταλαβαίνω και πάλι εγώ
και πάλι κλαίω.

ΕΝΑΝ ΑΙΩΝΑ ΠΡΙΝ ΗΜΟΥΝ ΠΑΙΔΙ

Γιατί έναν αιώνα πριν ήμουν ήδη ένα παιδί
και έτρεχα στα δρομάκια με γυμνά τα πόδια
έμαθα τις υδιοτροπίες κάθε πέτρας
και έβαλα ανάμεσα στα δάχτυλά μου αρχαία σκόνη.

Πού ήσουν όταν εγώ ταξίδευα εκεί,
εσύ δεν πατούσες μαζί ξεράλτασση στις πέτρες
και τη σκόνη που ακόμα με θυμούνται;

Πού ήσουν όταν σήμαινε η αστραφτερή νύχτα
και έγγραφες εκκεντρικά κύμματα να σου τραγουδήσω
τον προληπτικό ύμνο της ύπαρξης;

Παιδί έναν αιώνα πριν κοίταζα μόνο
τα καινούργια πρόσωπα και με άφηγαν να τα σημαδεύω,
με το μολύδι που συχνά μου μαύριζε το χέρι,
τις γραμμούλες και τους αγκυλούς πάγω στα μάγουλά τους
γιατί όταν έφτασες εσύ, όλα έγινα κατανοητά.

Πού ήσουν όταν σημάδευα συχνά με το μολύδι
και πέταξες μαζί μου να σημαδέψεις το τριανταφυλλένιο πρόσωπο
που έναν αιώνα πριν από τώρα κοκκινίριζε;

ΞΑΝΑ ΤΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ

Πες μου ξανά τα παραμύθια που στο παρελθόν
ανάμεσα στην μια σκιά και στην άλλη στο φως του κεριού,
δεν σε εξαντλούσαν ποτέ μητέρα τα χείλη σου,
όταν σε πριγύριζα στο δωμάτιο να μου στρώσεις το κρεβάτι
και μαζί σου η σκιά με ακολουθούσε
στους τέσσερις τοίχους, και πάντοτε μεγάλωνε
κοντά σε εμένα τα μικρά πρόσωπα παραμυθένια.
Πέστα μου ξανά μητέρα αλλά μην μου πεις
το παραμύθι του μικρούλη που σήμερα είναι μεγάλος
γιατί το ξέρω καλά.

ΟΤΑΝ

Όταν το σύννεφο κρύβουν το φεγγάρι,
και οι ριπές του ανέμου αρπάζουν την αφορμή
σφυρίζοντας τρελλά ανάμεσα από τις σχισμές...
όταν στο κατώφλι πέφτουν τα απαλά φύλλα και πρόωρα
κοινότυπα πεθαίνουν, ποιος ξέρει τι συμβαίνει;
Όταν εμένα κι εμένα εκείνα τα σύννεφα σαρώνουν
κατά μήκος της κατηγορίας της λείας της ζωής,
έπειτά αυτά τα κίτρινα φύλλα, μας τυλίγουν...
γιατί μένομε με κομμένη την ανάσα;

(Απόδοση: ΒΙΚΥ ΚΕΧΑΓΙΑ)

Φαντασία δεν είναι, η μοναξιά αυτή,
ποδοπατά την πόλη, που, ξεγυμνωμένη ως το έδαφος,
δεν έχει παρά σπόρους νεκρούς: Θαμμένο κάτω από τη λάδα
βρίσκεται το τελευταίο χαμόδενδρο
εγώ το ηφραίστειο κοιμάται, μέχρι τη μέρα εκείνη,
που θα ξυπνήσει μεσ' τη συωπή:
Ίσως τότε, σε μένα, επιζήσει,
το αποτύπωμα του γυμνού ποδιού σου
η αυτακτονία είναι μόνο για τους μεγάλους:
εγώ θα αριεστώ να πεθάνω στη μεγαλοπρεπή συωπή
κάποιος νύχτας,
έτσι όπως, μεγαλοπρεπή τα αποτυπώματά σου είναι,
κι έτσι λοιπόν, με κάποιο δικό τους τρόπο,
εξελισσονται οι άλλες καταστροφές της εποχής,
που επιστρέφει όπως ακριβώς είχε απομακρυνθεί
κι ίσως πράγματι, να 'μαι το χαλί που εσύ πατάς.

Η ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΑ ΕΠΟΧΗ, ΤΩΡΑ ΕΙΣΑΙ ΕΣΥ

Η καινούργια εποχή τώρα είσαι εσύ,
περιστέρι, που το χέρι μου τάιζε μέχρι χθες,
όπως ο ήλιος που γλυκιστρά επάνω μου ελαφρύς
και επάνω σου αναστενάζει
μύλα μου ήσυχια μέσα στου κουρασμένου πνεύματος τη σωπή,
που σαν μία κατακόμβη για σένα άνοιξε,
για να μπορείς με γυμνά τα πόδια μέσα της να περπατάς.
Τώρα το σωπηλό πιάνο είσαι εσύ
και μέσα σου θρίσκει η πορφυρένια μελωδία
που θα γράφω, με τις ίδιες εκείνες νότες
που μου υποσχέθηκαν εσύ. Ποίημα,
τώρα είσαι εσύ το μεγάλο μου ποίημα,
φωνές που κανένα λεξιλόγιο δεν χρησιμοποιεί,
θρήνου ρυθμοί, συλλαβές που απότομα έχουν κοπεί,
σωπηλή είσαι συ, ω μοναξιά γεοφερμένη
ω χελιδόνι που απ' τους θάλτους ξεδιφάς
και τους κώκλους μετράς, που τη νύχτα μου αρέσει
να σχηματίζω, μόλις πετραδάκια πετώ,
ω, σωπηλών ψυχών γλυκιά κόρη,
μοναχική ξεφυλλίζεις και μοναχική εσύ,
τα θλιβερά διβλία των ποιητών διαβάξεις.

ΣΥΜΠΤΩΣΗ ΜΗΠΩΣ ΕΙΝΑΙ:

Πού κρύβεσαι, ω Κύριέ μου. Μάταια στον παλιό δρόμο σ' αναζήτησα·
μου είπαν πως μόλις είχες εξαφανιστεί πίσω από τη γωνία.

Ξύπνησα την αυγή και αλόκληρη τη μέρα έτρεξα, μέχρι που
χαμένος βρέθηκα σ' ένα σκοτάδι μέσα, και ήταν νύχτα.

Όσες φορές εσύ το ψιθύριζες, μάταια στο δωμάτιό μου σε περιμένα,
ώρες ατέλειωτες κλεισμένος κι όμως κάποιος υπάρχει που σε είδε
να μπαίνεις στο σπίτι αυτού, που με μύσας με κοιτά.

Σύμπτωση μήπως είναι, που μέχρι τώρα δεν συναντηθήκαμε ποτέ,
ή μήπως της πόρτας μου το γούμερο και το παράξενο όνομα
του πλακώστρωτου δρόμου όπου το σπίτι μου βρίσκεται, επίσης δεν
θυμάσαι.

Αν κάποτε έρθεις, ας είναι πριν βραδιάσει·
γιατί τη νύχτα το σπίτι το κλειδώγω και την πόρτα εγώ,
αφάνταστα φοβαίμαι να ανοίξω.

ΜΕ ΤΡΥΠΟΥΝ ΤΑ ΑΓΓΡΙΑ ΔΑΚΤΥΛΑ ΣΟΥ

Με τρυπούν τα άγρια δάκτυλά σου,
ορμητικός άνεμος, κάποιο σύνταγμα που τρέπεται σε φυγή με ποδοπατά,
ο σιληρρός ρυθμός με βασανίζει,
σταματήστε, σταματήστε, στρατιώτες που την όψη έχετε καιγή
είμαι ακόμα ένα παιδί που αναζωογονείται απ' την απαλή αύρα του
καλοκαιριού

με τρυπούν αυτά τα δάκτυλα, τα φύλλα αυτά, εδώ πεσμένα,
το ποδοπατημένο λουλούδι, η βαριά αυτή γλώσσα, αυτή η βραχνή
φωνή,

η παράφωνη, η κραυγή που μέσα μου ουρλιάζει.

Βραχερό καλοκαίρι, ζεστός χειμώνας, άνοιξη, χωρίς άνθηση, στεγνή,
φθινόπωρο με το ρωμαλέο φύλλωμα,
ανάλαφρη κάνουν την ψυχή, που γράφει μια λέξη στα περιπλανώμενα
σύννεφα,

μαύρα θαγόνια, τα χέρια τρέμουν, στα στεγνά κλαδιά ανάμεσα,
φεύτικα χτυπάει η καρδιά.

Αίμα πάρε και γράψε: «Χωρίς καρπούς, αν και μεστό, είναι το
στήθος,

και το λυχνάρι δεν θα δώσει φως, χωρίς φτερά το πετούμενο θα μείνει,
και τα βουδά χείλη, δεν θα δώσουνε φιλί,

μάτια που ολότελα ανοίγουν στο σκοτάδι, όπου

σκοτεινή ορθώνεται και μόνη, μια μαρφή

παράφωνη είν' η φωνή σου, σαν τον κυκλώνα με μαστίζεις χωρίς
σταματημό

και χωρίς ρυθμό, οι εποχές διαδέχονται η μία την άλλη,

αποδημητικά πουλιά που πέφτουν μέσα στην ανοιχτή μου αγράλη,
νεκροταφείο, νεκροταφείο όπου ποτέ δεν θα πάρουν τέλος οι ταφές,

μια πόλη που δεν ικανοποιείται ποτέ, μέσα της να τις κρύβει

αυτός πράγματι, ένας κόσμος είναι, που με το μίσος πάντοτε θα ζει.

ΕΛΕΓΕΙΟ ΓΙΑ ΕΝΑ ΜΩΡΟ, ΝΕΚΡΟ ΠΡΙΝ ΑΚΟΜΗ ΓΕΝΝΗΘΕΙ

Λουλούδι που δεν ανθίζει, καρπός αποξηραμένος πριν από τη συγκομιδή,
σιτάρι σκαρπιτισμένο τη νύχτα πριν απ' το θερισμό·
νύχτα που καρτερεί την ανατολή ενός ήλιου,
που έδωσε πριν ακόμα ανατείλει.

Είσαι κερί που δεν άναψε· ποίημα μάταια· γραμμένο·
λέξη που κρύβεται στο λεξιλόγιο μιας γλώσσας που κανείς δεν γνωρίζει·
κατακόμβη όπου κανένας το πόδι δεν ακούμπησε· άδειος ναός,
είσαι ένα πουλί που δεν τραγουδά, νόμισμα ψεύτικο είσαι —εσύ είσαι
ο γιός μου.

Αφανής ανάμεσα στις κοιλάδες,
σε ανοιχτό πέλαγος σε ναούρισαν·
ατέλειωτο διάστημα έμεινες,
τη στιγμή να καρτερείς.

Μυστικά μια λέξη μου ψιθύρισε,
το θλιβερό ελεγείο τραγουδήσες,
αυτού που δεν υπάρχει.

Μιλήσαμε για ένα ρυθμό,
που αιωνιότητα θυμίζει
και τραύλισες μια συλλαβή,
από αλήθεια γεμάτη.

Το άσπαστο αυτό ταξίδι σου
μέρα ήταν χωρίς χάραμα,
μελωδία σιωπηλή
—φρέικη, φρέικη, φρέικη!

Θρήνος χωρίς δάκρυα,
έμεινες χωρίς μεγαλοπρέπεια.
Χαιρώστε του ξεκούραση,
μόνο αυτό του 'χει απομείνει.

Αναπαύεται —μη μιλάτε
ιερός ας είναι ο ύπνος του
σιωπή —ήδη τα πάντα γνωρίζει,
γιατί αλήθεια να διωχθεί;

Χάθημες, απρόσπευτε πιστέ,
ένα γαρύφαλλο είσαι, χωρίς άρωμα,
κάποιο επίθετο είσαι εσύ, που όνομα όμως δεν έχει,
όνομα χωρίς επίθετο —είσαι ο γιός μου.

ΕΛΕΓΕΙΟ ΓΙΑ ΕΝΑ ΜΩΡΟ ΓΕΝΝΗΜΕΝΟ ΝΑ ΠΕΘΑΝΕΙ

Ο αδελφός σε κάλεσε, το ίδιο και εμείς:
προσήμηρες όμως να φύγεις — άκου όμως:
αυτό για το οποίο, στο σκοτάδι μέσα της κατακόμβης
απ' όπου θγήκεις, διάλεξες να επιστρέφεις, εσύ, μόνο εσύ το γνωρίζεις.
Ευγενή επαναστάτη, η διαμαρτυρία σου ποια είναι;
Χωρίς φωνή, στο κόσμο αυτό που σε κατανοεί;

'Απειρος, υπερήφανος ήσουν, αμιλητικός, σιωπηλός,
αποφασισμένος να φύγεις νωρίς,
ήσουν γλυκός, ήσουν ένα τίποτα, εθσαι ο γιός μου.
Τρεις ώρες αγωνίας, τα χέρια έτειναν στον ουρανό,
τα πόδια που μάταια χτυπούν, το φιλάσθενο ανυπόμονο στέρνο.

Λέξεις ακατανόητες, μεσ' τις κραυγές αγαφωνούσες,
λέξεις χωρίς ιστορία, που σίγουρα, πράκλιση κάποτε ήταν.
Ανάμνηση, μα και λησμονιά,
έλλαψα μέσα στη χαρά των δικών σου λέξεων,
λέξεις που μόνο στο θάνατο ανήκουν.
Τα μάτια σου, άστρα χωρίς λάμψη,
πλανήτης άγνωστος, ταίχος.
Τι αντίκρυσες 'Ολίβερ, στο σκοτεινό σου εκείνο κόσμο;

Η κηδεία, τι θλιβερή,
στην ασημένια εκείνη την ωμή'
πόσο μεγάλη η νεκροφόρα
κι ο τάφος πόσο γυμνός!

Μικρό που ήταν το φέρετρο,
χωρίς αμφιβολία ελαφρύ.
Στον τάφο επάνω, η σκληρή επιγραφή:
«Για να πεθάνεις, εσύ είχες γεννηθεί».

Επαναστάτη, να η κόνια
και τα ρουχαλάκια σου, αλήθεια τα θέλεις;
Να το δωματάκι σου
τα παιχνίδια είναι δικά σου.

Επαναστάτη ήρθες και αναχώρησες.
Στο πλήθος, ανάμεσα της λευκής παραδείσου,
ένα πρόσωπο υπάρχει που-πολύ σε σένα μοιάζει.
'Όταν κάποτε το δεις, το χέρι δικσ' του:
Είναι ο μεγαλύτερός σου αδελφός. 'Ακουσέ τον
και ποτέ μην τον χάσεις —είμαι ο πατέρας σου.

ΕΛΑ, ΚΟΡΗ, ΚΟΙΜΗΣΟΥ

Πια, μην περιμένεις κόρη απόψε,
είναι αργά, δεν θα 'ρθει ο αδελφός.
Τώρα πηγαίνε κοιμήσου και το παράθυρο κλείσε·
τ' αστέρια λάμπουν και νύχτα είναι πια.

Πηγαυοέρχεται ο κόσμος, απημακρύνεται,
στον γκρίζο αέρα, να, ένα αεροπλάνο προχωρεί,
στο λιμάνι μέσα, ένα πλοίο μπαίνει, όλα στέκουν ακίνητα,
ο αδελφός σου όμως, ω κόρη, δεν θα 'ρθει.

'Ισως, πατέρα, πείνασε κάποια στιγμή·
μήπως έμεινε κάπου να ξεκουραστεί;
ή μήπως το τρένο έχασε και περιμένει
ή άνεμος και βροχή το δρόμο του φράζουν.

'Ισως τη διεύθυνση έχασε και μάταιο είναι,
την ώρα αυτή δεν μπορεί κανέναν να ρωτήσει·
βασκ αρκετές πόρτες, μάταιο να χτυπά.
Μα δεν πειράζει. Ας πάμε να τον βρούμε.

«'Όχι κόρη, είναι αργά, πρέπει να κοιμηθείς,
ο πατέρας σου γνωρίζει: μην περιμένεις μάταια»
τον Ιησού Χριστό συνάντησε και τώρα Εκείνος τον αγκάλιασε
και μαζί μακριά πηγαίνουν».

«Αν μαζί Του είναι, εγώ θα καταφέρω να τον βρω,
πού βρίσκεται εκείνος, απ' τον Ιησού θα μάθω».
«Ναι, ναι κόρη μου. Το παράθυρο κλείσε,
είναι φηλιά η νύχτα και κείνος δεν θα 'ρθει».

ΚΑΙ ΣΥ ΕΞΕΤΑΖΟΝΤΑΣ ΜΕ

Και συ, εξετάζοντάς με, και τόσο βαθιά,
τι ανακάλυψες αλήθεια, ω γιατρέ, πως τα παράνομα τραγούδια
μπορείς να διαβάσεις;... Εγώ όμως όχι.
Αντίηρωσες το σκοτάδι, κλειστά πράγματι τα παραθυρόφυλλά μου είναι,
και πια να τ' ανοίξω δεν μπορώ.

Γιατί έπειτα θάπρεπε να τ' ανοίξω; Αν γλυκοχαράζε,
θα με τύφλωνε η λάμψη με την οποία τα μάτια αγαπούν,
την ατέλειωτη αυτή αιώνια νύχτα.

ΑΥΤΟ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Μόλις αντικρύσουμε τα φώτα στον ορίζοντα να χάνονται αργά, το ένα μετά το άλλο και μάταια σταθούμε να αγναντεύουμε μεσ' τη σκοτεινιά του ρυακιού αυτού με τη νεκρή προή...

Όταν ακούσουμε την τελική αύρα που στο στόμα άσκοπα φυσά, ενώ με αμυχές οι φωνητικές χορδές θα έχουν σημαδευτεί, ο ήχος μας, με παράπονο θα μοιάζει...

Μόλις οι φθαρμένες βοές μας εγκαταλείψουν και μαζεμένοι εισχωρήσουμε στη συνηθισμένη έρημο κάποιου όχλου που με νοήματα μόνο συμφωνεί...

Όταν το άνθος αναζητήσουμε, της φλογερής γυναίκας για να κρατήσουμε μέσα μας την ανάλαφρη φωτιά και παγωμένοι μείνουμε, όπως ακριβώς το μάρμαρο σε κάποιο τάφο μέσα...

Μόλις αλλοίμονο, στον καθρέφτη κοιταχτούμε και η όψη μας με άφθονες ρυτίδες θάχει δαπανησμένα σημαδευτεί...
Θάχει επιτέλους το πρόγραμμα αυτό εξαντληθεί και θάναι εύκολο για μας, με σκυφτό το κεφάλι, έξω από το θέατρο να θρούμε.

ΕΓΩ ΤΟ ΓΝΩΡΙΖΩ

Εγώ το γνωρίζω και αναγκαίο δεν είναι να μου το θυμίσεις
Κύριε, πως στον αγώνα που τρέχω,
αυτόν όπου εσύ με παρακίνησες, πίσω αφήθηκα.
Όποιος ακόμη δεν περπατά, να τρέξει δεν μπορεί,
και σε αντοχή όποιος υστερεί, δεν καταφέρνει να γικήσει.

Χάρισέ μου πλεονέκτημα υπέρογκο,
μπροστά στους άλλους να βρεθώ
ή οδήγησέ με αλλιώς στην διορατική ακρόαση.
Είναι καλύτερα εκεί, Κύριε.

ΟΛΑ ΤΑ ΠΡΟΣΩΠΑ

Τη μέρα που σαν σε χορωδία, όλα τα πρόσωπα μιλήσουν,
στη σκέψη μου, ικανός καινούργιος τάφος,
η συντέλεια θα έλθει και
όπως το ψηλότερο κτίριο στον τελευταίο πολέμου τη διάρκεια
θα καταστραφύ.

Τη μέρα που θα μιλήσουν, κάποιο πάταγο ορχήστρας θα ακούσεις,
χωρίς συνθέσεις, χωρίς διευθυντή

και από κάτω τότε, το έδαφος θα αισθανθείς να τρέμει,

γιατί έτσι πάντα αυτοί, τα πόδια τους χτυπούν

για να διαμαρτυρηθούν, άλλο τρόπο δεν γνωρίζουν.

Τη μέρα που θα μιλήσουν, να μην με πλησιάσεις

τότε ο καθένας, στο στήθος θα με φυσήξει

με την αργή που τους ελάσφημους διακαρτίνει.

Την προβολή θα μπάρδεύεις έπειτα να δεις χιλίων ιστοριών,

να ψηλαφίσεις θα μπάρδεύεις το αγνόητο κρανίο,

θα μπάρδεύεις τότε να τραγουδήσεις το δικό σου κομμάτι,

τη μέρα που θα μιλήσουν.

ΠΡΟΤΟΥ ΣΦΙΞΕΙΣ ΤΟ ΣΧΟΙΝΙ

Προτού σφίξεις το καλάμι το σχοινί
ή στην άκρη πιας της υψηλής παράγκας
ή το φάρμακο το μυστηριώδες καταπιείς:
Χωρίς σκέψη, αφάιρεσε των λουλουδιών όλα τα πέταλα
προσπάθησε να κατέδεις τους βράχους έναν - έναν, όπου κουρασθείς
ανέβα στα βουνά, μέχρι να αντικρύσεις τον κόσμο κάτω από σένα
να απλώνεται, εξερεύνησε της θάλασσας τους κυρψώνες,
μέχρι να αδειάσει το ξανθόχρωμο κιβώτιο και αρχίσεις να αναστηνώ-
νεται όλο και πιο παλύ προς την επιφάνεια
και περπάτησε όλους τους θρόνους και τις πλατείες
που σε ένα σκαπό οδηγούν.

Μην απαιτείς όμως από μένα να σε συναδέψω.

Θα έπαυε στην πρώτη δόνηση η ανάσα
και με τον καιρό θα ξεφυχούσα.

Η ΑΚΡΩΤΗΡΙΑΣΜΕΝΗ ΑΝΑΣΑ

Όμοια με τα νήματα κάποιου κουβαριού, η ακρωτηριασμένη ανάσα και μόλις ακρωτηριάζεται, η απολύτρωση έρχεται που μια μόνο φορά τη νοιώθεις, μια που νόημα δεν έχει να πεθαίνει κάποιος δυο φορές.

Μόνη της έπειτα η ανάσα ακρωτηριάζεται χωρίς προγράμματα προκαθορισμένα όπως τα νήματα κάποιου κουβαριού και μόλις ακούς στο στήθος, τους ανέμους να φυσούν, σε κάθε ξεφύσημα ολόκληρη άκου την ηχώ και κατανόησε τα σημεία που εκείνη συναγτά.

Το δυνατό σου σπέρνο θα εξασθενεί και όπως μια πόλη στη διάρκεια του πολέμου μέσα, θα καταρρεύσει και μόνη η ανάσα θα εξακαλουθεί να φυσά, μέχρι απόδη και συ να πέσεις και έτσι να αφηθείς ακριβώς όπως τα νήματα κάποιου κουβαριού.

(Απόδοση: ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΡΗΓΑ)